

Yeşim Erdem

Filedelefiya
Hikâyeleri

YEŞİM ERDEM
FİLEDELFIYA
HİKÂYELERİ

Can Çağdaş

Filedefiya Hikâyeleri, Yeşim Erdem

© 2025, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ayizi Kitap, 2011

Can Yayınları'nda 1. basım: Şubat 2025, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Abdullah Ezik

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak fotoğrafı: Sibel Parmaksız

Baskı ve cilt: Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad., Dalgıç Çarşısı, No: 3/4

Zeytinburnu/İstanbul

Sertifika No: 46025

ISBN 978-975-07-6497-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

YEŞİM ERDEM
FİLEDELFİYA
HİKÂYELERİ

ÖYKÜ

♥can

Yeşim Erdem'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Sağım Solum Önüm Arkam, 2020

YEŞİM ERDEM, 1972 yılında Alaşehir'de doğdu. Ortaöğrenimini İzmir Özel Türk Lisesi'nde tamamladıktan sonra, ODTÜ'de Siyaset Bilimi Bölümü'nde okudu. Yazma macerasına üniversite yıllarında başladı. Yerli ve yabancı çeşitli mecralarda siyaset, kültür ve gezi yazıları yazdı. En çok film ve kitap eleştirileri yazmaktan keyif aldı. Aynı dönemde film festivallerinde görev aldı. Öte yandan sivil toplum kuruluşlarında yaptığı raporlamalar ve yabancı basındaki muhabirlik ve prodüktörlük görevleriyle, ülkenin siyasi nabzını tutmaya devam etti. Yaşadığı coğrafyanın çeşitliliği, vizyonunu ve ilgilerini hep açık ve dinamik tuttu. Üniversite sonrası, diplomasi muhabirliği yaptığı kısa bir Kıbrıs macerasının ardından İstanbul'a yerleşti. Kasabanın özgün karakterinden, İzmir'in sayfiye ruhundan, Ankara'nın konforlu entelektüelliğinden, İstanbul'un yıpratıcı büyüünden doyusuya beslendikten sonra ABD'ye taşındı. Şu an DC ve İstanbul arasında mekik dokuyor ama hayatının geçtiği her yerde yaşamaya devam ediyor. İlk kitabı *Filedelfiya Hikâyeleri* 2011 yılında Ayizi Yayınları tarafından yayımlandı. İlk romanı *Sağım Solum Önüm Arkam*, 2020 yılında, pandemi Türkiye'yi ele geçirmeden bir hafta önce Can Yayınları tarafından basıldı.

Anneme
Babama

İçindekiler

Önsöz	13
Reyhan Teyze	15
Boyacı	37
Kötü Adam	65
Abim	101

Önsöz

Filedelîya Hikâyeleri'nin yıllar sonra tekrar basılacak olması beni neredeyse ilk baskısı kadar heyecanlandırıyor. İlk kez, Ayizi Yayınları'nın ilk edebiyat eseri olarak 2011'de okuyula buluştu. Kadınların kurduğu bu yayınevi kadın yazarlara öncelik vereceğini duyurmuş, bir kadın arkadaşım da bana haber vermişti. Ben o sırada kendi kendime, kendim için yazıyordum. Basılmasıyla ilgili herhangi bir vizyonum yoktu.

Yolların nefis bir şekilde keşiştiği son derece akışkan bir başlangıçtı. O yazım deneyimi de, deneyimin kitaba dönüşme hikâyesi de benim için çok özeldir. Ayizi Yayınları sonra kapandı, *Filedelîya Hikâyeleri* de sadece sahaflarda bulunur oldu. Hâlâ kitabı acayip bir siteden ya da kuytu bir dükkândan bulduğunu söyleyen okurlar çıkıyor, eski bir sırrı paylaşır gibi keyifle biraz laflıyoruz.

Sevgili Cem Akaş, kitabı ilk okuyan ve o dönem yazdığı blogda ilk yorumlayanlardan biriydi. Çiçeği burnunda bir yazar olarak benim için övgüsü çok kıymetliydi. Kitaba tekrar can vermek istemesi, sadece Can'dan çıkacak diye değil; yıllar sonra yolları, ayrı dünyalar ama benzer duygular etrafında birleştirdiği için de beni sevindirdi. *Filedelîya Hikâyeleri*'nin ruhuna ve yolculuğuna çok yakıştı.

İlk baskıdan sonra kitabın biyografik olup olmadığı epey soruldu. İlk hikâyelerde genelde olduğu üzere, benim hayatımdan –özellikle çocukluğımdan– tatlar var. Ama bunlar, kurguya ve karakterlere değil; ortama, atmosfere ve insan tiplerine dair ortaklıklar. İlk yazımların kendi hayatımızdan

daha çok görsel ve duygu çalması, sanırım samimi bir referans noktası yaratmak istemekle ilgili. Tamamen hayalî mekânlarda “evde” hissedecek olgunluğa erişene kadar, kendi evinizin samimiyetine, oradaki tanıdık ve gerçek duygulara sığınmıyorsunuz. Ben de büyüdüğüm kasabanın mahallesinden, komşuluk ilişkilerinden, görgüsünden, sınırlarından ama en çok da sevgisinden faydalandım.

Hiçbir karakter gerçek bir kişi, hiçbir kurgu gerçek bir hikâyeden yola çıkmıyor. Ama mesela, hiç başrolde olmayan ama hep arka plan ile ön plan arasında gidip gelen anneler, benim mahallemin anneleri. Hiçbir anne için tek başına, bu benim annem diyemem ama o anneliği iyi tanıdığımı söyleyebilirim. Bu unsur, kitaptaki çocuklar, ergenler, adamlar, ablalar, kardeşler, babalar vs. için de söylenebilir. Ve aynı şekilde referans noktaları tek tek kişiler değil, kasabanın ya da mahallenin benim algımdaki çocukluğu, adamlığı, ablalığıdır.. Biraz adının Alaşehir değil de *Filedelfiya Hikâyeleri* olması gibi diyelim. Kasabanın Bizans dönemindeki adı Filedelfiya imiş. Bir gün Yıldırım Bayezid gelmiş ve, *Bu ne âlâ bir şehir*, demiş. Böylece adı Alaşehir olmuş! Yani kasabada ben çocukken anlatılan hikâye buydu. Bu hikâyeler de böyle... Biraz söylenti, biraz Bizans entrikaları, biraz da sahici yerel dinamiklerle örülü *Filedelfiya Hikâyeleri*!

REYHAN TEYZE

Reyhan Teyze'nin evimizi ziyaretlerinden çok hoşlanırdım. Geldiğinde koltuğumdan kıpırdamaz, çoğu kez gözlerimi de ayırmaz, televizyon izler gibi saatlerce onu izlerdim. Annemle Reyhan Teyze benim farkımda bile olmaz, sıradan komşuculuk sohbetlerini, bardak bardak çay ve annemin çok marifetli olduğu bütün komşularca tescilli ikramlıkları eşliğinde yaparlardı. Sekiz yaşında bir çocuğun aklında kalabilecek türden sohbetleri yoktu. Dertleşmez, esaslı dedikodu yapmazlardı. Annemin görgüsü ve ahlak anlayışı, başkaları hakkında komşularına konuşmasına engel olurdu. Sonradan olan biteni düşünecek olursak, Reyhan Teyze'yi engelleyen ahlak anlayışı değildi. Sadece başkalarını çekiştirmek için gerekli olan yargılara sahip değildi.

Tavşan kanı çayın buharı ve Reyhan Teyze'nin birbiri ardına yaktığı sigaraların dumanıyla tüten misafir odası, çocukluğumla ilgili en huzur verici anılardan biridir. Bir diğeri, kocalarını yatağa gönderdikten ve biz çocukları yerde yaptıkları yatakta sıkı sıkı sarmalayıp yanımıza uzandıktan sonra, annemle halamın zifiri karanlıkta yaptıkları dedikodulardır. Annemin ahlak anlayışı, komşularından esirgediği dedikoduyu akrabalarıyla yapmasına izin verirdi. Halamsa pek kural tanımayan komik bir ka-

dındı. Annem bu gece sohbetlerinde sürekli kikirder, o zaman komikliğini pek anlamadığım ama müthiş keyif aldığım bu ortamı daha çok yaşamak için sohbetin sonuna kadar uykuya direnmeye çalışır ama her defasında yenilirdim. Biraz daha büyüdüğümde, bu dedikoduların merkezine Reyhan Teyze oturdu. İlk defasında, sohbet bittikten saatler sonra, ezan ve akabinde gelen babamın banyoda abdest alma sesine kadar gözüme uyku girmeydi. O sohbetlerde bir daha hiç uyumadım ama eskisi kadar da huzur duymadım. Duyduklarımı çocuk zihnimin süzgecinden geçirip zararsızlaştıramadığım ilk sohbetler, Reyhan Teyze'yle ilgili olanlardı.

Masum çocukluğumun Reyhan Teyzesi, kasabanın Bahçelievler Mahallesi'ne her nasılsa katılmış bir artist gibiydi. Bir de yanımızdaki evde küçükken Kenan Evren'in yaşadığı söylenirdi ama o ev o kadar eski püsküydü ki, ünlü olmayı ona yakıştıramaz, tüm milleti kandırdığını düşünürdüm. Reyhan Teyze annemden güzel olduğundan değil, çünkü annem, kuzenim karşı çıkarsa da, Emel Sayın'dan bile güzeldi ama Reyhan Teyze saçlarını koyu sarıya boyar, kapı komşu ziyaretlerinde bile makyajını eksik etmez, pantolon giyer, yazın askılı bluzla dolaşırdı. Üstelik kocası da yoktu. Karşımızdaki evde annesi, babası ve küçük oğluyla birlikte yaşardı ama onları hatırlamıyorum bile. Reyhan Teyze, artistler gibi, gezmelerinde çocuğunu pek yanına almazdı. Aldığı ender zamanlarda, o çocuğun o kalabalıkta kime ait olduğu belli olmazdı.

İşıltısının aksine, evleri köhne ve karanlıktı. Pencereleer, panjurlar hiç açılmaz, her tarafı güneş alan Bahçelievler Mahallesi'nin bütün tek katlı evleri içinde, bir tek o dört numaralı ev aydınlıktan gizlenirdi. Panjurlardan sızan tozlu ışık, üzeri kilimle kaplı sedirin, kadife kaplı sandalyelerle çevrili ceviz masanın, masayı süsleyen Reyhan Teyze'nin çeyizinden çıkma bakır kâselerin, gümüş

küllüklerin üzerine düşer ve eve olduğundan daha gotik bir hava verirdi. O evde misafirler sadece, her an dışarı atılacakmış gibi duran, dağınık eşya kalabalığının bulunduğu bu hole kabul edilir, arka odaların kapıları hep sıkı sıkı kapalı kalırdı. Sediri misafirlere bırakıp bir sandalyenin ucuna ilişen Reyhan Teyze, sadece evde topladığı saçları, bakımsız ev kıyafetleri, makyajsız çok daha yaşlı yüzü, neşesiz sesi, ikramsız çayı ve keyifsiz tüttürdüğü sigarasıyla beni her defasında ürkütürdü. Başına bir felaket geldiğini ve annemlerin ellerinde yiyeceklerle bu yüzden ziyaretine gittiğini hayal ederdim, etrafta görmediğim oğlu bu fantezimi doğrulardı, rahatlardım. Bu durumun, Reyhan Teyze'nin normal ev hali olduğunu kabul etmek çok daha kötü gelirdi. Evde kim hastaydı bilmiyordum ama hep hastalık ve ilaç kokardı ev; annem oraya giderken mutlaka yemek götürürdü. Bazen bana bir tencere yemek verir ve Reyhan Teyzelere götürmemi isterdi. Bu seremoniden hiç hoşlanmazdım. Reyhan Teyze'yi kendi evinde değil, bizim ışıllı evimizin, misafir geldiğinde parlak süeti yepyeni görünsün diye normalde paçavra örtülerle korunan modern koltuklarımızın üzerinde, sarı saçlarını ata ata konuşur ve sigarasını neşeyle tüttürürken görmek isterdim.

Ev geceleri de loş bir ışıkla aydınlatılır, sokak lambası bile nedense oraya düşmezdi. Mahalle çocukları olarak yaz akşamları sokağa çıktığımızda, canımız oynamak değil de, birbirimize doğru olduğuna yemin billah ettiğimiz atmasyon korku hikâyeleri anlatmak istediğinde, hep onların sokak merdivenlerinde oturur, her hışırtıdan yüreğimiz ağzımıza gelene kadar karanlıkta fısıldaşırdık. Korku eğlenceli olmaktan çıktığında, koşarak kuzenimin mahallenin sonundaki evlerinin aydınlık arka balkonuna kaçar, yengemin çıkardığı kolaları içer, çiğdemleri çitletirdik.

Biraz daha büyüyüp durumu garipsemeye başlayınca anneme neden Reyhan Teyzelere yemek yapıp durduğunu sordum. Evde hasta olduğunu ve durumlarının iyi olmadığını söyledi. Şaşırdım. Yan komşumuz Mahmut Amcalar kadar fakir olamayacağını ama onlara yemek vermediğini söyledim. Annem panik oldu. “Nerden çıkarıyorsun kızım, Mahmut Amcanlar fakir falan değil. Bir duyan olur, böyle şeyler söyleme, ayıp,” dedi. İyice şaşırdım. Kenan Evren’in de büyüdüğü Mahmut Amcaların evi, diğer evler gibi rutin aralıklarla boyanmaz, mobilyaları değişmezdi. Renkli televizyonları yoktu. Üstelik bahçelerinde tavuklar haricinde bir de eşek vardı. Babam işe beyaz Renault’suyla, amcam da kırmızı Ford’uyla giderken, Mahmut Amca nalburiye dükkânına at arabasıyla giderdi. Yazın tatile denize, kışın gezmeye İzmir’e hiç gitmezlerdi. Yaz tatillerinde, bohçalara sardıkları eşyalarını at arabasına yükler, bağ evlerine giderlerdi. Oraya gitmeyi, yaşıtım sayılan oğullarıyla oynamayı ve arada eşekle gezmeyi severdim ama farkı görürdüm. Bütün bunlar benim için köylülüğün, dolayısıyla fakirliğin kanıtıydı. Reyhan Teyze ise artist gibiydi. Giyimi, kuşamı, havası başkaydı. Evleri bizimki kadar modern olmamakla birlikte, eşyasız, süssüz değildi, sadece ruhsuzdu. Reyhan Teyze moderndi, fakir olamazdı. Annemin, sağda solda konuşmayayım diye beni kandırdığını düşündüm. Reyhan Teyze’nin kocası olmadığı için ona acıyordu, evde hasta olduğu için daha da acıyordu, ondan yemek veriyordu. Zaten annem acıdığı durumlarda hep yemek verirdi. Hiç sevmediği kedilere, tiksindiği için eve sokamayıp balkonda beslediği dilencilere... Mahmut Amcalarınsa evi erkekliydi, onlara yemek vermek, fakir demek ayıptı. Yoksa Mahmut Amcalar kesin daha fakirdi. Aksine ikna olmam için epey büyümem gerekti.

Fakirliğin bir yaşam tarzı olmadığına inanmakta ne kadar zorlandıysam zenginliğin sınırı olabileceğine inanmakta da o kadar zorlandım. Çocukken, enflasyonla hızla binlerden milyonlara, sonra milyarlaraya geçildiği günlerde, ilk kez milyar kelimesini duyup konuştuğumuzda, babamın bu milyar denen şeye sahip olmadığına ikna olamamıştım. Kuzenim, Türkiye’de sadece Sakıp Sabancı’nın milyarı olabileceğini söylediğinde babamın da kesin olduğunu iddia etmiştim. Kuzenim çıldırmış, benden bir yaş büyük aklıyla, adamın tüm ülkeye yayılmış fabrikalarından bahsetmişti. Babamsa küçük bir kasaba esnafıydı. Sabancı’nın daha fazla fabrikası olduğunu ve kesinlikle babamdan ünlü olduğunu kabul etmiş ama daha fazla parasının olduğu teorisini kabul etmemiştim. Para sanki hava gibi, su gibi sonu olmayan bir şeydi benim için. Sanki zor kazanılan bir şey değil de geliveren bir şey. Hâlâ küçük yaşta atılan bu yanlış tohumların etkisiyle parayı elimde tutamam, parasızlığı çok ciddiye alamam. Hiç para kazanmadığım zamanlarda bile, parasız olduğumu hissedemem.

* * *

O kış Reyhan Teyze, beni haklı çıkarırcasına evine renkli televizyon ve video aldı. Video daha bizim evimize bile girmemişti. Annem, geçinmekte bile zorlanırken Reyhan Teyze’nin yaptığı bu müsrifliğe kızdı. Ben nasıl varlık içinde büyüdüğüm için darlığı ciddiye alamıyordum annem de yokluk içinde büyüdüğü için varlığa güvenmezdi. Nasıl olsa gelmesi kaçınılmaz olan yokluk günleri için hep tasarruf ederdi. İsrafa kızar, babamla en çok bu konuda takışırdı. Hele Reyhan Teyze’nin durumunda, müsriflik asla tolere edilebilir bir şey değildi. Birkaç hafta yemek yapmadı onlar için. Sonra bir gün

yine acıma duygusu ağır bastı ve bana, “Oğlan gelmiş, hadi şu böreği götür Reyhan Teyzenlere,” dedi. Bu kez ikiletmedim, belki videoyu da görürüm umuduyla gittim. Evi her zamanki karanlığında ve ruhsuzluğunda görünce şaşırdım. Renkli televizyon ve videonun nedense evi renklendireceğini, neşelendireceğini ummuştum. Açık bile değildi televizyon. Video, televizyonun üzerine öylece konmuş, üstüne sehpa örtüsü bile yayılmamıştı. Daha da fenası, oğlu Ozan sedirde yatıyor ve çok bitkin görünüyordu. Evdeki hastanın oğul olduğunu böylece anladım. Hiç sormamama rağmen hastalık ve ilaç kokusunu evdeki iki yaşlıya mal etmiş, her an ölebilecek olmalarını makul karşıladığımdan, pek dert etmemiştim. Oğlanın da, hiç düşünmememe rağmen, burda olmadığı zamanlarda babasının yanında olduğunu varsaymıştım. “Nesi var?” diye sordum. “Hastaneden yeni çıktı evladım, biraz halsiz,” dedi. Halsiz değil, ölü gibi görünüyordu. “İyileşecek di mi?” diye sordum emin olamayarak. “İnşallah,” dedi ve gözleri buğulandı. “İzmir’den mi geliyor?” dedim korkarak, çünkü o zamanki çocuk dünyamda İzmir bugünün Amerika’sıydı, orada bile çare bulunamadıysa kesin ölürdü. “Yok kızım,” dedi, “ne İzmir’i. Buradaki hastanedeydi. Bugün aldık.” O zaman, genelde haddimi bilen bir çocuk olmama rağmen içim umut doldu, heyecanlandım. “İzmir’e götürün o zaman Reyhan Teyze, orada iyi olur,” dedim. Güldü, saçımı okşadı.

Çocuklarla mesafeli ama saygılı bir ilişki kurardı Reyhan Teyze. Sokakta tanık olduğu yaramazlıkları anelerimize söylemez, hatta arada suç ortaklığı yapardı. Azar işittiğimizde bizi savunur ama pek sevecenlik göstermezdi. Hiç beni öptüğünü, kucağına aldığını, derslerimi sorduğunu, öğüt verdiğini hatırlamam. Bize çocuk gibi davranmaz ama sanki çocuk dünyamızı anlar ve müdahale etmezdi. Bu yüzden, gösterdiği sevecenlik

beni her şeyden fazla korkuttu. Durum gerçekten ciddi olmalıydı.

Elini çektik ve kendi kendine konuşur gibi, “Ayda bir hafta İzmir’de kalmaya kimin gücü yeter. Baba da baba değil ki,” dedi. O an elimde olmayarak videoya yeniden takıldı gözüm. Hiç düşünmediğim halde, para gönderen bir baba olduğunu da varsaymıştım. Para hep babada olmaz mıydı? Peki nasıl almışlardı videoyu? Bunu nasıl soracağımı bilemedim, para konuşmak ayıptı ama durum tersti hakikaten ve çok merak etmiştim. Sıkıntıdan yerimde duramaz oldum. Reyhan Teyze daldığı yerden çıktı ve bana baktı. “Ne o kızım iyi misin?” diye sordu. “Yok bi şey,” dedim. “Hadi sen git artık. Hava kararıyor. Annen merak eder,” dedi. Kapıdan çıkarken sekiz yaşımın ilk diploması denemesiyle, “İyi ki videoyu almışsın Reyhan Teyze. Ozan yatıyorken film izler. Çok pahalı da değil zaten di mi?” deyiverdim. Reyhan Teyze uykudan uyanır gibi oldu ve bana sert bir bakış attı. “Çok pahalıydı kızım. Gümüşleri sattım. Annene söylersin,” dedi ters bir sesle. Perişan bir şekilde oradan ayrıldım. Anneme hiçbir şey söylemedim. Evde konuşulan konuyu açık edip annemle Reyhan Teyze’nin arasını bozduğum korkusuyla bütün gece kâbus gördüm. Bir hafta boyunca her okul dönüşümde anneme Reyhan Teyze’yi görüp görmediğini sordum. Görünmemek için eve gelirken arka mahalleden dolaşıp arka kapıdan eve girdim. Konu hiç açılmadı, annemle Reyhan Teyze’nin arası bozulmadı ama benim diploması yeteneğim sonsuza dek güdük kaldı. Hep patavatsız oldum.

* * *

Bahar geldiğinde, Ozan’la İzmir’e gittiler. Ama hastaneye değil, gezmeğe. Kendisi son moda elbiselerle, oğlu

da yepyeni oyuncaklarla döndü. Gameboy'u ilk Ozan'da gördüm ama en çok imrendiğim, Reyhan Teyze'nin çin-genepembesi çiçeklerle süslü beyaz elbisesi oldu. Annem kadınsı giyinirdi. Özel günlerde döpiyes, normal zamanlarda diz altı etek ve keten ya da pamuklu mazbut bluzlar. O zamanlar üniversitede olan ablam, solcu olduğundan İspanyol paça kot pantolon, kışın kalın, boğazlı kazak, yazın da tişörtle gezerdi. Makyaj yapmaz, saçlarıyla uğraşmazdı. Bir keresinde, bir yakınımızın düğünü için hazırlanırken, annemle ablamın makyaj konusunda birbirlerine girdiklerini hatırlıyorum. Annem, ablamın allık ve ruj sürmesini istiyor, ablam şiddetle reddediyordu. Halbuki ablamın lise yıllarından kalma çok cüretkâr mini etekli ve makyajlı fotoğrafları vardı, büyüdükçe daha çok boyanması normal değil miydi? Tepkisini anlamıyor ama Kenan Evren'in bu işte parmağı olduğunu biliyordum. Çünkü kıyafetle başlayan bu kavgaların bir tarafında mutlaka adı geçer, ardından kavga hakaretlere dönüşür, kapılar çarpılırdı.

Reyhan Teyze'nin kıyafetlerini ise, sadece haftada bir gittiğimiz açık hava sinemasında, Hülya Koçyiğit'in ve Filiz Akın'ın üzerinde görürdüm. Türkan Şoray ya köylü entarileri ya da gazino tuvaletleri içinde olurdu. Dolayısıyla onu o kadar da güzel bulmazdım. Reyhan Teyze yeni kıyafetleriyle, mahallenin kız çocukları arasında müthiş heyecan yaratmıştı. Hep yolunu gözler, sonra saatlerce büyüünce neler giyeceğimizi konuşurduk. Bir süre tüm gündemimiz bu oldu. Annelerimiz arasında da bu kıyafetlerin ciddi gündem oluşturduğunu ama bunun imrenmekten çok uzak olduğunu, kısa bir süre sonra fark ettim. Tam olarak halamın o yazki ziyaretinde, o gece sohbetinde...

O gece annem hiç kikirdemedi. Hatta kızgın ve kaçıydı. Sonra acıma duygusu ağır bastı ve vah vahla başla-

yan bir sürü cümle kurdu. Komik kadın olduğu ve burarlarda yaşamadığı için dedikoducu olmanın edepsizliğinden muaf tutulan halam, geldiği iki gün içinde olaya bütün detaylarıyla vâkıf olmuş, annemin bir yılda öğrendiğinden çok daha fazlasını öğrenmişti. Reyhan Teyze, Ozan'ın kasabanın hastanesindeki doktoruyla metres hayatı yaşıyordu. Çok kötü bir şey yaptığına, annemin kulaklarına inanamaz ünlemleri sayesinde ikna olmakla birlikte, kötülüğü hemen kavrayamadım. Metres nedir bilmiyordum. Annem Reyhan Teyze'ye her acıdığına, "Şu kıza bir koca bulsak da kurtulsa," demez miydi? Bu koca, hem de Ozan'ın doktoruysa, sevinilecek bir şey değil miydi? İkisi de kurtulurdu. Sonra annem sohbetin bir noktasında, "Vah vah geneleve düşer bu kız bu gidişle vala," dedi. Sabahlara kadar uykumu kaçıran cümle buydu.

Çocukluğumla ilgili en net hatırladığım sahnedir o gece. Oturma odasında, sokak lambasının panjurlardan sızan ışığıyla aydınlanan annemin kaygılı silueti, duvar kâğıtlarının karanlıkta hareket ediyor gibi görünen deseni, açılıp yatağa çevrilmiş kanepede uyuyan halamın kızlarının derin uyku solukları, babamın iş yaptığı çimento fabrikasının hediyesi olan siyah plastikten duvar saatinin ayarsız tik takları, açık pembe penye geceliğiyle yerde dizlerinin üzerinde oturan halamın, beyazı çıkmış kestanene rengi saçları ve derin göz altı halkaları arasından çakmak çakmak bakan çipil gözleri dün gibi canlı hafızamda. Reyhan Teyzelerin sokak merdiveninde anlattığımız korku hikâyelerinde, hep aramızdan birinin gördüğünü iddia ettiği yatır, sanki halamın siluetinde vücut bulmuştu. Bu anlama gelebilecek şeyler söylediği için nefret ettim halamdan, onda bir sözüyle insanları düşürebilecek güçte bir kötülük gördüm. Yoksa annem asla böyle bir laf etmezdi. Reyhan Teyze de geneleve düşmezdi.

Geneleve düşme ihtimali olan bir kadın, nasıl yıllar-

“Bizim mahallede kimse kimseyle yüzleşmezdi. Yüzleşmenin samimiyetinin kaldırılabilceği bir ilişki tarzı yoktu. O sadece aile içinde olur ve orada kalırdı. Komşuculukta herkes edebiyetle davranır, edebiyetle konuşurdu. Aslında annem söylentilere inanıyor, Reyhan Teyze de bunu biliyor, annem de onun bunu bildiğini biliyordu. Dahası, Reyhan Teyze, bu söylentilerin doğru olduğunu da biliyordu. Ama tüm bunları itiraf ettikleri anda, geriye dönüş yoktu. Birbirlerinin yüzüne hâlâ bakabilmek istiyorlarsa, bu konuyu samimiyetle konuşmaları mümkün değildi. Reyhan Teyze'nin çıkışı cüretliydi ama yüzleşme isteği değildi. Çünkü söylentinin inanılır olmadığını ima ediyordu. Sadece, yalnızlaştırılmak istemediğini, bu oyunu kuralına göre oynayacağını söylemeye çalışıyordu.”

Filedelfiya Hikâyeleri, aynı mahallede dönüp dolaşan, karakterlerin her birini bir diğerine büyük bir ustalıklarla teyelleyen, hayatları zamanla iç içe geçen insanların hikâyesini gün yüzüne çıkarıyor. Büyüme mücadelesi verenler, sırrını kimseyle paylaşamayanlar, gözünü komşu evden alamayanlar, ilk aşk heyecanıyla başı dönenler ve bir baltaya sap olamayanlar bu hikâyelerde bir araya geliyor.

Yeşim Erdem, ilk kitabı *Filedelfiya Hikâyeleri*'nde topluma farklı bir gözle bakarken usul usul akan, her bir karakterine büyük bir dürüstlikle yaklaşan, herkesi anlamaya çalışan usta işi bir metin çıkarıyor ortaya.

#mahalle #aile #büyüme #gençlik #aşk #samimiyet

